

Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie

SPRÁVA O ČINNOSTI ÚSKI

za obdobie od V. generálneho zhromaždenia (14. 4. 2007)

do VI. generálneho zhromaždenia (8. 4. 2011)

prednesená predsedom Jozefom Tiňom dňa 8. 4. 2011

Obsah:

1. Úvod
2. Plnenie uznesení V. generálneho zhromaždenia (ďalej len GZ) ÚSKI
3. Prehľad činnosti ÚSKI v období 2007 - 2011
4. Edičná činnosť
5. Poďakovanie a záver

1. Úvod

Predsedníctvo ÚSKI pracovalo v zložení, ktoré vzišlo z volieb počas V. GZ: J. Tiňo, predseda; I. Túnyi, 1. podpredseda - reprezentoval západoslovenský región, M. Hajduková, tajomníčka; M. Šivová, hospodárka; S. Košč, podpredseda pre stredoslovenský región; J. Urabanová, podpredsedníčka pre východoslovenský región; M. Šurdová, kultúrna oblasť. Za výkonného tajomníka bol predsedom ÚSKI menovaný D. Klinovský

2. Plnenie uznesení V. GZ

- *Obnova a zakladanie nových pobočiek*
Boli založené pobočky vo Vranove nad Topľou a v Ružomberku. Obnovili sa pobočky v Prešove, Bardejove a Žiline.
- *Obnova a zakladanie nových sekcií*
Bola založená sociálno-zdravotná sekcia.
- *Sfunkčnenie knižnice ÚSKI*
Uznesením P ÚSKI zo dňa knižnica bola darovaná Prírodovedeckej fakulte KU v Ružomberku.
- *Rozširovania členskej základne ÚSKI*
V roku 2007, v čase V. GZ, ÚSKI malo 197 členov. Teraz je v zozname 250 členov.
- *Neustále získavanie nových sponzorov*
Získali sa granty od nadácie Metanexus a Renovabis.
- *Aktívna spolupráca ÚSKI so zahraničím*
ÚSKI aktívne spolupracuje s organizáciou *Christophorus* v Nemecku. Vymieňali sa členské časopisy, ročne sa vysielali niektorí členovia ÚSKI na ich akcie a členovia Christophora dvakrát navštívili Slovensko v rámci turistických poznávacích štájkov. Každý rok v spolupráci s Christophorom vysielá ÚSKI študentov na Hochschulwochen - týždenný pobyt - do Salzburgu.

ÚSKI je aktívnym členom *Pax Romana*. Spolupracuje pri príprave časopisu Newsletter. Jedna členka ÚSKI sa zúčastnila stretnutia organizovaného Pax Romana v Paríži.

Katholischer Akademikerverband Wien (KAW). S týmto združením ÚSKI spolupracuje pri príprave každoročných stretnutí v niektorej zo stredovýchodných krajín. V roku 2009 ÚSKI v spolupráci s KAW zorganizovalo sympóziu o bioetike v Spišskej Kapitule.

3. Prehľad činnosti

3.1 *Priebežná agenda ÚSKI*

- a) *Kontakt s členmi* – kontakt s členmi sa zabezpečoval prostredníctvom pobočiek; informácie, týkajúce sa všetkých členov sa zabezpečovali listami, rubrikou v členskom časopise „zo života ÚSKI“ a prostredníctvom e-mailov a telefonicky. Pri oslave 90. výročia založenia ÚSKI sa zorganizovala konferencia v Ružomberku (miesto založenia ÚSKI) za účasti reprezentantov pobočiek.
- b) Pripravili a distribuovali sa nové členské preukazy s variabilnými symbolmi. Variabilné symboly budú slúžiť na kontakt s P ÚSKI. Vyrieši sa tak dlhodobý problém s jednoznačnosťou členských aktivít.
- c) Kontakty s poštou a bankami a všetky práce súvisiace s činnosťou sekretariátu ÚSKI patria medzi sústavné činnosti sekretariátu ÚSKI. Pracovníci ÚSKI získali grantové prostriedky na vzdelávaciu činnosť, čo, okrem náplne vzdelávania, prinášalo potrebu spravovania týchto prostriedkov.
- d) Hospodárenie bolo dôležitou súčasťou práce P ÚSKI. Táto časť činnosti bola, vďaka profesionalite a zodpovednosti hospodárky, bezproblémová.

Nemožno však pomenovať všetky práce, ktoré vykonáva výkonný tajomník ÚSKI Ing. D. Klinovský. Vďaka jeho každodennej prítomnosti na sekretariáte v dopoludňajších hodinách majú naši členovia možnosť kontaktu s P ÚSKI.

3.2 *Projekty*

Činnosť ÚSKI je finančne zabezpečovaná hlavne grantmi. Bez nich by nebolo možné zabezpečovať vydávanie členského časopisu RAN a udržiavať sekretariát. Od ostatného GZ ÚSKI získalo tieto granty:

1. Nadácia **Renovabis** – akcia solidarity nemeckých katolíkov s ľuďmi strednej a východnej Európy. Od tejto nadácie v období od V. GZ sa získali tieto granty:
  - **Záhady vesmíru, života a človeka**. V rámci tohto projektu sa organizovali dvojdnové semináre orientované hlavne pre študentov univerzít vrátane študentov bohosloveckých fakúlt. Od V. GZ sa semináre konali v týchto mestách:
    - Košice – TF KU (2007)

- Banská Bystrica - UMB (2007)
- Nitra - SPU (2007)
- Žilina - Saleziáni Don Bosca (2007)
- Ružomberok - KU (2007)
- Prešov - Gréckokatolícka TF (2008)

- Ďalší grant získala Sociálno-lekárska sekcia ÚSKI - ***Die Nachwirkungen der Behinderung auf die geistliche Entwicklung der Kinder und Jugendlichen*** pod vedením M. Orgonášovej, predsedníčky sekcie. Cieľom projektu je dať učiteľom dostatok špecifických informácií o problematike zdravotného postihnutia a o potrebách osôb s rôznym druhom zdravotného postihnutia. Tiež poukázať na spôsoby práce s týmito osobami, s osobitným dôrazom na integrované vzdelávanie.

Doteraz sa zorganizovalo 5 seminárov (Bratislava, Trnava, Košice, Nitra, Banská Bystrica).

2. Nadácia ***Metanexus*** - americká nadácia, ktorá nám poskytla dvojročný grant na projekt z apríla 2008: *Globalization of Mankind as a Challenge for the New Forms of Communication between Science, Philosophy, and Faith*. V rámci tohto projektu sa zorganizovala medzinárodná konferencia v Bratislave v roku 2008 na tému: *Globalizácia ako platforma prieniku prírodných a humanitných vied*. Nové formy komunikácie. Cieľ konferencie: Dôsledkom obrovského rozmachu vedy a techniky v 20. storočí je „zmenšovanie“ vzdialeností medzi kontinentmi a krajinami v nich. Trh postupne stráca klasické bariéry a obchodovaniu výrazne pomáha rozvoj informatiky. To ovplyvňuje tradície a kultúru v doteraz uzavretých regiónoch. Globalizácia sa stala faktom, ktorý nemožno ignorovať. Za svoje rýchle napredovanie vďačí tomu, že sa na scéne objavili technologické a informačné výtobytky, vplyvom ktorých vznikol nepredstaviteľný prelom v histórii ľudstva. Ďalším prvkom, ktorý sprevádza globalizačný proces, je postmoderné myslenie. Tu už nejde o lokálnu revolúciu, či o národný odklon od kultúrnych tradícií. Vďaka globalizácii a informatizácii postmoderna má tiež globálny charakter.

Oslabenie geografických bariér, nové formy komunikácie a sloboda pohybu osôb sa výrazne prejavili v rozvoji vedy a technológií. V tejto súvislosti sa vynára nový problém. Vo vede došlo v mnohých disciplínach k úzkej špecializácii a volá sa po interdisciplinarite. Významné je to hlavne vo vzťahu prírodných a humanitných vied.

Okrem toho sa v rámci projektu organizovali prednášky a semináre orientované na vzťah medzi vedou a vierou.

a) *prednášky*:

- v Bratislave - prebiehali mesačné diskusné stretnutia užšieho kruhu odborníkov. Okrem toho sa organizovali prednášky pre verejnosť v priestoroch Quo vadis.
- mimo Bratislavy - Košice, Vranov n/T, Prešov, Bardejov, Ru-

žomberok, Šaľa. Lektormi boli: J. Krempaský, P. Holec, J. Tiňo, ktorí predniesli spolu 10 prednášok. Témy: Vznik a vývoj vesmíru, Veda – chodník k Bohu, Veda – podpora viery, Láska – poklad ľudstva, Kresťanstvo a zrod modernej vedy, Kresťanský pohľad na evolúciu.

b) *Konferencie, hlavným organizátorom bolo ÚSKI*

- ***Vzťah medzi prírodnými vedami, filozofiou a teológiou***, Ružomberok, 7. novembra 2009. Cieľ konferencie: Prírodné vedy a následne technika, ktorá sa na základe ich výsledkov vyvíjala, znamenali veľký pokrok pre ľudstvo. Je to základ civilizácie. Zostáva však celý rad otázok, na ktoré prírodné vedy nemajú a nemôžu mať odpovede. K úplnosti treba brať do úvahy humanitné a sociálne vedy, filozofiu a teológiu. Tie môžu poskytnúť odpovede na zmysel, hodnoty a ciele v živote človeka a spoločnosti. Cieľom konferencie je hľadať vzťahy medzi jednotlivými oblasťami vedy, diskutovať o prepojení medzi nimi – hľadať nové formy komunikácie a prekročiť prah úzkej špecializácie vo vedec-kých oblastiach.
- ***Globalizácia ako platforma prieniku prírodných a humanitných vied*** – 10. – 11. 10. 2008, Bratislava (pozri 3.2/2)
- ***Plnia katolícke médiá svoju úlohu v slovenskej spoločnosti?***, 14. 2. 2009, Ružomberok
- ***Bioethik – Herausforderung fur Christlichen und Christen***, sympóziu, organizované v spolupráci s KAW, 8. – 10. 5. 2009, Viedeň

3.3 Spolupráca so zahraničnými organizáciami

• *Pax Romana*

Predchodca ÚSKI – ÚSKŠ – bol zakladateľom celosvetovej organizácie Pax Romana. ÚSKI je jej riadnym členom. Komunikujeme s vedením európskej časti Pax Romana – sledujeme občasník, v ktorom sa uverejňujú správy o nových podujatiach členov a oboznamujeme s našimi podujatiami. Z. Plašienková, ako členka ÚSKI, sa zúčastnila týždenného pracovného pobytu vo Francúzsku. Cesta spolupráce je otvorená pre nové vedenie ÚSKI.

• *Christophorus*

Je to programovo a záujmovo najbližšia organizácia. Zásluhou J. Križanovej sa pred 12 rokmi vytvorila obojstranne veľmi prospešná tradícia. V rámci spolupráce ide hlavne o výmenu delegácií z oboch strán. Christophorus pozýva členov ÚSKI na svoje výročné stretnutia, ÚSKI hostuje členov Christophora, ktorí prichádzajú ako turisti v dvojročných intervaloch. Treba pochváliť pobočky v Košiciach a v Prešove za pohostinnosť pri ich návštevách.

Vymieňame si členské časopisy; Christophorus každoročne podporuje našich študentov na týždenných pobytach pri stretnutiach v Salzburgu, kde sa stretávajú študenti na Salzburger Hochschulwochen.

- *Zväz katolíckych akademikov, Viedeň (KAW)*

Spolupráca ma dlhú tradíciu. KAW každoročne organizuje medzinárodné sympóziá (pred 2 rokmi na Slovensku), na ktorých členovia ÚSKI majú aktívny podiel.

- *Českomoravská akadémia vied*

S touto akadémiou ÚSKI spolupracuje už dlhé roky. Spolupráca by mohla prebiehať menej administratívne. Sme geograficky a jazykovo blízki. Je to výzva pre budúce vedenie ÚSKI. Výmena členských časopisov a konzultácií nie je veľa.

- *Renovabis*

Je to nadácia a spolupráca spočíva v podpore našich projektov. Okrem toho naši členovia sa každoročne zúčastňujú na konferenciách, ktoré táto organizácia organizuje.

3.4 Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri KBS

ÚSKI organizuje pravidelné stretnutia – *Interdisciplinárne dialógy*.

Cieľ: v prítomnosti biskupa (Mons. F. Rábek), prizývaných teológov a odborníkov z oblasti, ktorá je predmetom diskusie. Po dôkladnej príprave sa diskutujú otázky týkajúce sa vzťahu medzi vedou a vierou. Tieto stretnutia z poverenia Mons. F. Rábeka organizuje ÚSKI. Od V. GZ sa od roku 2007 zorganizovali diskusné sedenia na tieto témy: *utrpenie; vznik a rozvoj vedy a kresťanstvo; prírodné katastrofy v dejinách ľudstva a kresťanstvo; biologické katastrofy a kresťanstvo; súčasný pohľad na evolúciu; ateroskleróza – epidémia 20. storočia; fyzikálny a teologický pohľad na počiatky vesmíru; Boh pre kozmos a v kozme – jeho revelácia v Kristovi*.

3.5 Publikačná činnosť

- Redakčná rada členského časopisu *Radosť a nádej* pripravovala 2-krát ročne vydávanie RANu. Dostávame podnety, že časopis je kvalitný a mal by sa dostať k širšiemu okruhu čitateľov. To je zatiaľ problém. Východisko je v jeho zverejňovaní na našej webovej stránke. Je to dobrá alternatíva, lebo podľa našich prieskumov stránku navštevuje ročne okolo 100 000 záujemcov.
- W-stránka www.uski.sk. Túto stránku zriadil a riadi ju R. Gunčaga, terajší predseda košickej pobočky.

Od ostatného GZ na pôde ÚSKI boli publikované 2 knižné tituly:

J. Krempaský: *Vedecký chodník k Bohu*. 2009

A. Hajduk: *Boží vesmír*. 2009

3.6 Fórum kresťanských inštitúcií (FKI)

ÚSKI bolo pri vzniku FKI. Dnes sa táto organizácia, ktorej sme členmi, prepracovala k účinnej koordinácii širokého spektra kresťanských činností. Členstvo ÚSKI v FKI je zmysluplné a treba túto organizáciu naďalej podporovať.

3.7 Pobočky a sekcie

3.7.1 Pobočky

ÚSKI má 250 členov z rôznych regiónov Slovenska a je prirodzené, že majú svoje regionálne štruktúry. Len takto môže zložitý organizmus ÚSKI plniť poslanie jemu vlastné podľa očakávania zakladateľov. Jeho autorita umožňuje účinne pôsobiť pri vzdelávaní v oblasti vzťahu medzi vedou a vierou a pri výchove ku kresťanskému povedomiu.

Bratislava – početná členská základňa si vyžaduje osobitný prístup. Je pravda, že pobočka organizuje prednášky pre verejnosť, kde sa členovia môžu stretávať, ale návštevnosť nezodpovedá počtu členov. Členovia sa nestretávajú, a tak jediný kontakt existuje len cez členský časopis. P ÚSKI pristúpilo k systémovému riešeniu. Bratislava má 5 okresov, a tak bolo prirodzené vytvoriť subpobočky na pôde okresov na čele s koordinátormi. Očakávame, že takto sa odstráni anonymita.

Košice – pobočka plní svoje poslanie. Členovia o sebe vedia v dôsledku organizovania aktivít, ktoré majú za následok častejšieho stretávania sa členov. Významnú úlohu v činnosti majú prednášky, ktoré pobočka organizuje pre verejnosť. Pobočke treba poďakovať za spravovanie w-stránky ÚSKI.

Bardejov – obnovená pobočka, ktorá napĺňa všetky predpoklady dobre vedenej organizácie ÚSKI – pravidelné prednášky pre verejnosť a pravidelné stretnutia vedenia pobočky. W-stránka je výborným prostriedkom na kontakt pobočky s členmi ÚSKI.

Prešov – je to pobočka, ktorá má slávnu tradíciu. Vedenie pobočky zorganizovalo prednášky pre verejnosť a spolu s Gréckokatolíckou teologickou fakultou PU zorganizovalo konferenciu. Povedomie členstva v ÚSKI bude treba viacej podporovať

Vranov nad Topľou – pobočka je živá vlastnými aktivitami, stretnutiami. Členovia vnímajú, že patria k ÚSKI. Je potešiteľné, že podporuje mladých. Z tejto pobočky absolvovali pobyt v Salzburgu dvaja študenti.

Ružomberok – kde inde má byť ÚSKI zastúpené, ak nie v kolíske jeho zrodu. Pobočka zorganizovala konferenciu pri príležitosti 90. výročia vzniku ÚSKI. Je to mladá pobočka. Očakávame jej prínos do života ÚSKI.

Žilina – po počiatočných problémoch sa vďaka úsiliu predsedu L. Prikryla podarilo nielen vytvoriť dobrú bázu pre činnosť pobočky, ale vytvoriť klímu pre povedomie členstva, že patria do širšej rodiny ÚSKI. Ďakujeme za pomoc pri organizovaní seminára pre učiteľov a GZ.

Zostáva pomerne veľa členov pobočiek, hoci sa dajú združovať okolo centier (Nitra, Banská Bystrica, Trenčín, Michalovce...). Je to výzva pre nové P ÚSKI.

– 90 – 3.7.2 Sekcie

Sekcie ÚSKI majú prierezový charakter a sú odborne zamerané. Z doteraz deklarovaných sekcií pracujú dve:

– *Sekcia pre vedu a vieru ÚSKI*

Táto sekcia sa orientuje na organizovanie prednášok a prispieva k obsahovej náplni členského časopisu.

– *Sociálno-lekárska sekcia ÚSKI*

Vznikla ako výzva V. GZ a hneď v začiatkoch vyvíja pozoruhodnú činnosť. Dnes skončil jeden zo série seminárov pre učiteľov základných a stredných škôl.

PodĎakovanie

Všetky funkcie v ÚSKI sú čestné. Patrí preto poďakovanie všetkým funkcionárom. Celý kolektív P ÚSKI si zaslúži uznanie za zvládanie toľkých úloh, ktoré sú nevyhnutné pre chod ÚSKI. Chcem znova upozorniť na podiel D. Klinovského – vždy prítomného, vždy pripraveného vykonávať (nielen) potrebnú agendu ÚSKI. Ďakujem predsedom pobočiek a sekcií, a vyzývam k sústavným aktivitám. Pozornosť bude treba vo väčšej miere venovať mládeži. To je ale výzva pre nás všetkých.

Jozef Tiňo, DrSc., predseda ÚSKI

NOVÉ PREDSEDNÍCTVO ÚSKI

Na VI. GZ ÚSKI v Žiline dňa 8. 4. 2011 boli do P ÚSKI zvolení:

Predseda:

RNDr. Igor Túnyi, DrSc.

Podpredsedovia:

doc. RNDr. Emil Bětak, DrSc., západoslovenský región

RNDr. Ľubomír Prikryl, CSc., stredoslovenský región

PaedDr. Jozefína Urbanová, východoslovenský región

Ďalší členovia P ÚSKI:

RNDr. Mária Hajduková, PhD., tajomníčka

Ing. Marta Klimová, hospodárka

prof. PhD. Zlatica Plašienková, PhD., kultúrny referát

prof. RNDr. Jozef Tiňo, DrSc., čestný predseda ÚSKI